



WWF Ελλάς  
Λεμπέση 21  
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893  
Fax: 210 3247578  
a.chatzivasileiou@wwf.gr  
[www.wwf.gr](http://www.wwf.gr)

## ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Με αφορμή την κύρωση των συμβάσεων για έρευνα και εξόρυξη υδρογονανθράκων

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2019

Ενόψει της συνεδρίασης της Ολομέλειας για την κύρωση των 4 συμβάσεων παραχώρησης δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε Ιόνιο και Κρήτη, σας παραθέτουμε στοιχεία που ελπίζουμε ότι θα αναδείξουν περαιτέρω τις οικονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές των συμβάσεων αυτών.

### Οικονομική διάσταση

*Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση «τα έσοδα για το ελληνικό δημόσιο [...] θα προκύπτουν από το μίσθωμα και τη φορολόγηση της επένδυσης, και εκτιμάται ότι θα ανέρχονται σχεδόν στο 40% του συνολικού οικονομικού οφέλους της επένδυσης»*

Η διατύπωση αυτή, η οποία προκύπτει από υπολογισμούς της ΕΔΕΥ, είναι τελείως ασαφής, καθώς από λογιστική άποψη δεν σημαίνει απολύτως τίποτα και δεν στηρίζεται σε καμία οικονομοτεχνική τεκμηρίωση, ενώ δεν προκύπτει ούτε από τις συμβάσεις παραχώρησης που κατατέθηκαν στη Βουλή. Όπως εξηγείται παρακάτω, οι συμβάσεις προβλέπουν περιορισμένα έσοδα για το Δημόσιο, κυρίως από τα μισθώματα και τον ειδικό φόρο εισοδήματος.

### Μισθώματα – Royalties

Τα μισθώματα αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εσόδων και αποτελούν ποσοστό επί της αξίας της παραγωγής που κυμαίνεται ανάλογα με την αξία του κοιτάσματος και το κόστος εξόρυξής του. Σύμφωνα με τις συμβάσεις, το μίσθωμα κυμαίνεται μεταξύ 4% - 15% επί της αξίας της παραγωγής, σε χρήμα ή σε είδος. Το πιο ρεαλιστικό σενάριο είναι το ποσοστό του μερίσματος να ανέρχεται μεσοσταθμικά μεταξύ 4% και 7%, για μια περίοδο 25 ετών.

### Ειδικός φόρος εισοδήματος

Μια δεύτερη, αν και σαφώς περιορισμένη πηγή εσόδων για το Δημόσιο είναι ο φόρος εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται επί του κέρδους και όχι επί των εσόδων. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, οι πετρελαϊκές επιχειρήσεις δεν υπόκεινται



WWF Ελλάς  
Λεμπέση 21  
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893  
Fax: 210 3247578  
a.chatzivasileiou@wwf.gr  
[www.wwf.gr](http://www.wwf.gr)

σε φόρο εισοδήματος με συντελεστή 28%, αλλά 25% (20% + 5% περιφερειακός φόρος). Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι τα μισθώματα εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα.

### **Βonus υπογραφών, παραγωγής και στρεμματική αποζημίωση**

Αν και τα ποσά αυτά είναι πενιχρά και δεν έχουν καμία απολύτως επίπτωση στα δημοσιονομικά της χώρας, αξίζει να επισημανθεί ότι τα bonus και η στρεμματική αποζημίωση αποτελούν πόρους χρηματοδότησης της λειτουργίας της ΕΔΕΥ, σύμφωνα με σχετική νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 36, ν. 4409/2016 ΦΕΚ Α' 136) από τις 28 Ιουλίου 2016 και έθθεν.

#### **Το παράδειγμα του Δυτικού Πατραϊκού**

Παρακάτω αναλύεται η οικονομική ωφέλεια από την περίπτωση του Δυτικού Πατραϊκού, για την οποία τα ΕΛ.ΠΕ έχουν ήδη δώσει στοιχεία ως προς την ποσότητα του κοιτάσματος (120 - 140 εκατ. βαρέλια πετρελαίου). Εάν υποθεθεί με μία αισιόδοξη εκτίμηση ότι οι τιμές θα ανέρχονται μεσοσταθμικά σε 70 δολάρια / βαρέλι (63.7 ευρώ) κατά τα επόμενα 25 χρόνια, τότε η συνολική αξία του κοιτάσματος μπορεί να εκτιμηθεί σε 8.9 δισεκ. ευρώ.

Η σύμβαση του Δυτικού Πατραϊκού προβλέπει ένα μίσθωμα που κυμαίνεται μεταξύ 2% - 20%. Ακόμα κι αν υποθέσουμε, με μία ακόμα αισιόδοξη εκτίμηση, ότι το μίσθωμα θα είναι της τάξης του 10% σε βάθος 25ετίας, το Δημόσιο θα λάβει συνολικά 892 εκατ. ευρώ. Με άλλα λόγια, κατά μέσο όρο περίπου 35 εκατ. το χρόνο. Πρόκειται για ένα πενιχρό ποσό, εάν αναλογιστούμε ότι τα συνολικά φορολογικά έσοδα του Δημοσίου ανήλθαν σε 47,8 δισεκ. ευρώ το 2018. **Ακόμα κι αν αποδειχτεί ότι η Ελλάδα διαθέτει «δέκα Πατραϊκούς», τα ετήσια έσοδα μέσω μισθωμάτων θα αντιστοιχούσαν, με βάση τις παραπάνω παραδοχές, στο 0.7% των ετήσιων φορολογικών εσοδών του Δημοσίου (περίπου 356 εκατ. ευρώ).**

Ως προς τον φόρο εισοδήματος, αν αφαιρεθεί το μίσθωμα και υποθεθεί περιθώριο κέρδους προ φόρων της τάξης του 10%, το ποσό επί του οποίου θα φορολογηθεί η εταιρεία είναι της τάξης των 34,2 εκατ. το χρόνο (856 εκατ. ευρώ σε βάθος 25ετίας). Το Κράτος αναμένεται να λαμβάνει το 20% αυτού του ποσού, δηλαδή 6.8 εκατ. ευρώ ετησίως για 25 χρόνια, και η περιφέρεια το 5%, δηλαδή 1,7 εκατ. ευρώ ετησίως.

Αντίθετα, κατά τον υπολογισμό των εσόδων του Δημοσίου θα πρέπει να συνεκτιμηθούν ενδεχόμενες άμεσες και έμμεσες κρατικές επιδοτήσεις. Για παράδειγμα, το πρόσφατο «αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο», επιτρέπει την υπαγωγή «υποστηρικτικών δραστηριοτήτων εξόρυξης φυσικού αερίου και πετρελαίου» στον επενδυτικό νόμο, το οποίο συνεπάγεται επιδοτήσεις ή/και φοροελαφρύνσεις για τις πετρελαϊκές επιχειρήσεις.



WWF Ελλάς  
Λεμπέση 21  
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893  
Fax: 210 3247578  
a.chatzivasileiou@wwf.gr  
[www.wwf.gr](http://www.wwf.gr)

## Περιβαλλοντική διάσταση

### Οικολογική αξία των περιοχών

Η προς παραχώρηση περιοχή αποτελεί μεγάλο τμήμα της Ελληνικής Τάφρου που αποτελεί τη μοναδική στη Μεσόγειο «Περιοχή Ειδικής Σημασίας» για τους φουσητήρες (*Physeter microcephalus*), όπως έχει οριστεί από τη Διεθνή Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Συγκείμενης Ζώνης του Ατλαντικού (ACCOBAMS). Ο μεσογειακός πληθυσμός φουσητήρα, ένα σημαντικό τμήμα του οποίου συναντάται μόνιμα στην Ελληνική Τάφρο, έχει χαρακτηριστεί ως «κινδυνεύων» από την IUCN (International Union for Conservation of Nature) και προστατεύεται ως είδος «κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαιτεί αυστηρή προστασία», σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Συμπληρωματικά, η Ελληνική Τάφρος αποτελεί έναν από τους πέντε σημαντικότερους βιοτόπους στη Μεσόγειο για τον ζιφιό (*Ziphius cavirostris*), είδος ιδιαίτερα ευάλωτο σε ανθρωπογενή ήχο. Οι παραχωρήσεις επίσης επηρεάζουν άμεσα τον Κόλπο του Λαγανά και τον Κυπαρισσιακό Κόλπο, σημεία όπου υπάρχουν σημαντικές παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*. Ειδικά ο Κυπαρισσιακός Κόλπος απειλείται και από τις ήδη εγκεκριμένες παραχωρήσεις του Κατακόλου (η οποία καταλαμβάνει μέρος της προστατευόμενης περιοχής) και της Βορειοδυτικής Πελοποννήσου (η οποία καλύπτει και τμήμα του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφιλιάς).

Για τον λόγο αυτό 100 επιστήμονες και διεθνώς αναγνωρισμένοι επιστημονικοί φορείς και οργανώσεις από την Ελλάδα και ολόκληρο τον κόσμο απηύθυναν τον Απρίλιο του 2019 [έκκληση](#) προς τον τότε Πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, να ακυρώσει το πρόγραμμα έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων στην Ελληνική Τάφρο.

### Εργασίες έρευνας και εξόρυξης σε προστατευόμενες περιοχές

Στην περίπτωση του Ιονίου, η υπουργική απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) προβλέπει “ζώνη ασφαλείας” πλάτους μόλις 1 χλμ. γύρω από τις περιοχές του δικτύου Natura 2000. Η ρύθμιση αυτή δεν έχει κανένα νόημα, καθώς δεν μπορεί να διασφαλίσει την ουσιαστική προστασία των σημαντικών περιοχών και οικοτόπων από τις επιβλαβείς εργασίες έρευνας και εξορύξεων.

### Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Η χρήση σεισμικών αεροβόλων (seismic airguns) για την πρόκληση ακουστικών πηγών, καθώς και η συνεπακόλουθη αύξηση της κυκλοφορίας σκαφών με τα ρυμουλκούμενα airguns είναι η σοβαρότερη και πλέον αδιαμφισβήτητη επίπτωση στη θαλάσσια βιοποικιλότητα. Η πρόκληση ακουστικών τραυμάτων που μπορούν να προκαλέσουν ακόμα και θάνατο σε θαλάσσια θηλαστικά και θαλάσσιες χελώνες (είδη κατά προτεραιότητα προστατευόμενα από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και



**WWF Ελλάς**  
Λεμπέση 21  
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893  
Fax: 210 3247578  
a.chatzivasileiou@wwf.gr  
[www.wwf.gr](http://www.wwf.gr)

από διεθνείς συμβάσεις) αναφέρονται μεν ως σοβαρές στις ΣΜΠΕ, εντούτοις όμως οι επιπτώσεις και οι προτεινόμενες ενέργειες μετριασμού τους δεν εξετάζονται στο ειδικότερο επίπεδο ανά είδος και περιοχή.

### **Έλλειμμα περιβαλλοντικής ασφάλειας**

Το στάδιο έρευνας δεν υπόκειται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και κατά τα ειδικά προβλεπόμενα της υπουργικής απόφασης οικ. 170225/2014 (ΦΕΚ Β' 135) για την εξειδίκευση των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Σύμφωνα με τις συμβάσεις παραχώρησης, το πρώτο στάδιο ερευνών, δηλαδή η σεισμική έρευνα και οι σχετικές γεωτρητικές, ηχοβολιστικές εργασίες, δεν υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής εκτίμησης. Με βάση τις συμβάσεις παραχώρησης, ο μισθωτής υποχρεούται σε κατάρτιση ενός καινοφανούς στην εθνική νομοθεσία «σχεδίου περιβαλλοντικής δράσης» (ΣΠΔ), το οποίο «υποβάλλεται στον Εκμισθωτή προς εξέταση και πρέπει να τηρείται από το Μισθωτή». Το περιεχόμενο του ΣΠΔ υπολείπεται δραματικά του θεσμικά κατοχυρωμένου πλέγματος περιβαλλοντικής προστασίας και δημόσιας διαβούλευσης που καλείται να ικανοποιήσει μια ΜΠΕ και η θεσμοθετημένη διαδικασία έγκρισης και δημοσιοποίησής της.

Σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς που διέπει την έρευνα για υδρογονάνθρακες, τα ΣΠΔ δεν υποβάλλονται σε δημόσια διαβούλευση και κανένας δεν γνωρίζει πού υποβάλλονται, αν αναθεωρούνται και πώς εφαρμόζονται. Τα ΣΠΔ δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις για δέουσα εκτίμηση έργων και δραστηριοτήτων που ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τόπους Natura ή είδη των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι η δέουσα εκτίμηση που προβλέπεται για τις περιοχές Natura δεν είναι άλλη μια από τις πολλές μελέτες που απαιτούνται για την έγκριση έργων και δραστηριοτήτων. Είναι μια σοβαρή και σύνθετη διαδικασία εκτίμησης όλων των πιθανών ζημιών που μπορεί να προκληθούν στις οικολογικά σημαντικές περιοχές, ώστε αυτές να διατηρηθούν ακέραιες και τα επιτρεπόμενα έργα να πραγματοποιηθούν με το μικρότερο δυνατό αποτύπωμα στο φυσικό περιβάλλον.

### **Η θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

Για το μείζον αυτό ζήτημα έχει τοποθετηθεί επίσημα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε σχετική ερώτηση Έλληνα ευρωβουλευτή την άνοιξη του 2018, ο Ευρωπαίος Επίτροπος για το περιβάλλον, απάντησε ότι με δεδομένη τη φύση των εργασιών αυτών και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον



**WWF Ελλάς**  
Λεμπέση 21  
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893  
Fax: 210 3247578  
a.chatzivasileiou@wwf.gr  
[www.wwf.gr](http://www.wwf.gr)

απαιτείται εκ των προτέρων εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατ' ελάχιστον όταν περιλαμβάνουν προστατευόμενες περιοχές Natura.<sup>1</sup>

Με την ψήφιση αυτών των συμβάσεων, η συνολική επιφάνεια της Ελλάδας που θα βρίσκεται υπό καθεστώς παραχώρησης σε πετρελαϊκές θα ανέρχεται σε 75.000 τ. χλμ. Πρακτικά, ένα τεράστιο ποσοστό της ελληνικής επικράτειας θα βρίσκεται σε καθεστώς μεγάλης περιβαλλοντικής απειλής, για την αντιμετώπιση της οποίας δεν προβλέπεται καμία απολύτως βελτίωση των ήδη αδύναμων μηχανισμών περιβαλλοντικού ελέγχου.

Υπό το φως των παγκόσμιων κινητοποιήσεων για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης, αλλά και των δεδομένων που καθιστούν πλέον επιτακτική την επείγουσα πολιτική δράση για στροφή προς ένα αναπτυξιακό πρότυπο μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καλούμε όλα τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων, ανεξαρτήτως κομματικής ταυτότητας, να δηλώσουν την αντίθεσή τους σε κάθε νέα παραχώρηση θαλάσσιων ή χερσαίων εκτάσεων για εξορύξεις υδρογονανθράκων και να καταψηφίσουν την κύρωση των εν λόγω συμβάσεων.

<sup>1</sup> Ερώτηση [E-001191/2018](http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-001191-ASW_EL.html). (2018, 23 Απριλίου). Απάντηση του κ. Vella εξ ονόματος της Επιτροπής. [http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-001191-ASW\\_EL.html](http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-001191-ASW_EL.html)